

مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس ایران

فرحناز شمس* - محمد احسانی** - مرجان صفاری*** - شهرام عرفوف زاده****

دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشکده تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران - استاد تمام گروه مدیریت ورزشی دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران - استادیار گروه مدیریت ورزشی دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران - استادیار گروه تربیت بدنی دانشگاه فرهنگیان، اصفهان، ایران.

چکیده

امروزه دانش آموزان ما بیش از هر چیز نیاز به محیطی سرشار از انعطاف پذیری و آزادی عمل دارند که فوق برنامه ها می تواند چنین محیطی را فراهم نماید. هدف این مقاله مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس ایران بود. پژوهشگر از طریق مصاحبه عمیق با مدیران ارشد تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش، معاونین و کارشناسان تربیت بدنی ادارات کل آموزش و پرورش استان ها، معلمان تربیت بدنی فعال در فوق برنامه ها، اولیای دانش آموزان و خود دانش آموزان و استفاده از روش نمونه گیری هدفمند و تکنیک نمونه گیری گلوله برفی، به جمع آوری اطلاعات پرداخت. سپس داده های حاصل از مصاحبه ها، مقالات، دستورالعمل های تربیت بدنی آموزش و پرورش، کتب و کلیپ های مرتبط با تکنیک مثلث سازی از طریق روش و داده، جمع آوری و به روش تئوری سازی داده بنیاد با رویکرد چارمز، کدگذاری و تجزیه و تحلیل گردید. نتیجه گروه بندی کدها، چهار مولفه اصلی و یازده زیر مولفه را در سه سطح ورودی، فرآیند و خروجی نشان داد. بر اساس نتایج این پژوهش، در مرحله ورودی، عناصر مشارکت ورزشی شامل محرک ها و بازدارنده ها می باشند. در مرحله فرآیند، حوزه های تعلیم و تربیت شامل: شناختی، مهارتی و نگرشی است و مرحله خروجی، پیامدهای جسمانی، روانی و اجتماعی را نشان داد همچنین تسریع کننده هایی چون همکاری با ذینفعان، بستر سیاسی، منابع حمایتی و تشویقی و منابع مالی در سرعت بخشیدن به مشارکت ورزشی دانش آموزان دخیل می باشند.

کلمات کلیدی: دانش آموزان، فوق برنامه، مدارس، مشارکت ورزشی، مفهوم پردازی.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۱۰/۲۱

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۱۲/۲۵

*Email: shamsfarahnaz@yahoo.com (نویسنده مسئول)

**Email: ehsani@modares.ac.ir

***Email: saffari.marjan@gmail.com

****Email: aroufzad@gmail.com

مقدمه

های ورزشی، اردویی و گردشگری نسبت به سایر برنامه های مشارکت بیشتری داشته اند (نور، ۱۳۸۶). این مسئله نشانگر اهمیت بعد مشارکت ورزشی در فوق برنامه ها می باشد.

بخش عمده و اصلی از فعالیت را مفهوم مشارکت تشکیل می دهد. مشارکت ورزشی مربوط به دارا بودن نقش فعال در فعالیت ورزشی می شود. عوامل مختلفی در مشارکت ورزشی می تواند تأثیر داشته باشد. درآمد (لی لوک^{۱۰}، ۲۰۱۰)، در دسترس بودن امکانات ورزشی و پارک ها (پرینس^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۲)، مؤلفه های سرمایه ی انسانی (ژو و کاپلانیدو^{۱۲}، ۲۰۱۷)، جنسیت (روسسکی^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۱؛ پاملا^{۱۴} و همکاران، ۲۰۱۳)، زیرساخت های ورزشی (لیم و همکاران^{۱۵}، ۲۰۱۱)، درک فوائد فعالیت های ورزشی، آگاهی از سلامتی و نشاط از طریق ورزش، آمادگی جسمانی و اجتماعی شدن از طریق ورزش (براجادو^{۱۶}، ۲۰۱۷)، افراد هم تیمی ها و نوع رقابت بین آن ها (اگانزا^{۱۷} و همکاران، ۲۰۱۸)، بهبود کیفیت زندگی (پرسیک^{۱۸} و همکاران، ۲۰۱۶) بر میزان مشارکت ورزشی تاثیرگذار هستند. در سال های اخیر در زمینه فوق برنامه مدارس تلاش های بسیاری شده است و هر سال دستورالعمل فوق برنامه ی کانون های تابستان ارائه می شود. حتی در طول سال نیز برنامه های المپیاد درون مدرسه ای و کانون های درون مدرسه ای فعال گردیده ولی همچنان مشکل مشارکت دانش آموزان در اینگونه برنامه ها وجود دارد. موسوی و امام جمعه و همکاران معتقدند: فعالیت های فوق برنامه در ایران، بیشتر رنگ و بوی مذهبی دارد (امام جمعه و همکاران، حالی است که در کشورهای پیشرفته از طریق فعالیت های ورزشی فوق برنامه ها حتی به عوامل اجتماعی و فردی در دانش آموزان همچون: دادن انگیزه های لازم و افزایش خود اعتمادی و

امروزه دانش آموزان ما بیش از هر چیز نیاز به محیطی سرشار از انعطاف پذیری و آزادی عمل دارند؛ محیطی که حس کنجکاوی و خلاقیت آنان را برانگیزاند، به آن احساس تعلق کنند و شادی و شغف راه برای دل های کوچک آنان به ارمغان آورد. یکی از برنامه هایی که برای ایجاد چنین محیطی لازم است، برنامه های فوق برنامه می باشد (هندریکسون^۱، ۲۰۱۸). از طرفی مهمترین ویژگی دانش آموزان، سن آن ها و از طرفی دیگر، اهمیت توجه به جمعیت دانش آموزان که در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷، ۱۴ میلیون و ۷ هزار و ۷۳۶ دانش آموز در مقاطع مختلف ذکر شده، می باشد، محقق را بر آن داشت که پژوهش خود را در این حوزه انجام دهد. فعالیت های فوق برنامه به عنوان بخش جدایی ناپذیر مدارس به رسمیت شناخته شده است، به همین جهت امروزه در جدول کاری مدارس، توجه به آن افزایش یافته است. پژوهش ها نشان داده است که با مشارکت در انجام فعالیت های فوق برنامه، فوائد بسیاری حاصل می گردد از جمله کسب سرمایه ی اجتماعی (فرالیچ^۲، ۲۰۲۰)، انضباط دانش آموزان (اومه^۳، ۲۰۲۰)، سازگاری اجتماعی بیشتری، اعتماد به نفس بالاتر (کوری و همکاران^۴، ۲۰۰۹)، افزایش بهداشت روانی در نوجوانان (میرز و همکاران^۵، ۲۰۰۴) و تقویت ابعاد جسمانی، عاطفی، اجتماعی، علمی، زیبایی شناختی و معنوی کودکان (آدامز و همکاران^۶، ۲۰۰۸). پژوهش های اخیر نشان داده است، مشارکت در فعالیت های فوق برنامه با زمینه هایی چون کاهش علائم اضطراب و افسردگی (اریک و جولی^۷، ۲۰۲۰)، جلوگیری از خشونت (باربرو و لویزل^۸، ۲۰۲۰)، کاهش میزان مصرف مواد مخدر و جرائم، افزایش خود انگاره ی مثبت و بهداشت روان در بزرگسالی (پکینز^۹، ۲۰۰۸) مرتبط است. در کشور بین برنامه های اجرا شده و میزان استقبال جوانان از برنامه ها (تعداد شرکت کنندگان) تفاوت هایی وجود دارد. بطوریکه به صورت گسترده در فعالیت

1. Hendrickson
2. Froehlich
3. Umeh
4. Cory
5. Meyers
6. Adams, Natalie, Christine
7. Eric&Julie
8. Barbero&Loaisa
9. Pkins

10. ۱. Lee Lok
11. Prins
12. Zhou, Kaplanidou
13. Ruseski
14. Pamela
15. Lim
16. Brochado
17. Agansa
18. Pressick

برفی استفاده شد. در منبع گردآوری داده ها، از رویکرد مثلث سازی از طریق روش و داده استفاده شد و از منابع گوناگون از جمله مصاحبه های عمیق؛ کلیپ های مرتبط با فوق برنامه دانش آموزان و مشارکت ورزشی؛ مقالات مرتبط با مشارکت ورزشی، فوق برنامه های ورزشی و فعالیت بدنی در مدارس؛ اسناد و مدارک از جمله کتب لاتین به صورت پی دی اف، کتب تالیفی و همچنین کتب ترجمه شده؛ بخشنامه ها و دستورالعمل های ارسالی اداره تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش؛ جهت کسب داده های مورد نیاز بهره گرفته شد جدول (۱).

جدول ۱. راهنمای کد گذاری و منابع استفاده شده

کد	منبع	تعداد	وسایل و ادوات مورد نیاز
IN-M ^۱	مصاحبه با مدیران ارشد تربیت بدنی آموزش و پرورش	۴	وسایل ضبط و ثبت
IN-E	مصاحبه با معاونین و کارشناسان تربیت بدنی ادارات کل آموزش و پرورش استان ها	۱۶	وسایل ضبط و ثبت
IN-T	مصاحبه با معلمان فعال تربیت بدنی	۹	وسایل ضبط و ثبت
IN-P	گروه کانونی با اولیا دانش آموزان	۶ گروه	یادداشت برداری
IN-S	گروه کانونی با دانش آموزان	۸ گروه	یادداشت برداری
DO ^۹	ادبیات و مبانی نظری، اسناد و مدارک	۴۹	کامپیوتر و اینترنت، کاربرگ ها، فهرست برداری و چک لیست ها
C ^{۱۰}	کلیپ ها و ویدیوهای مرتبط با فوق برنامه های ورزشی و ورزش مدارس	۱۱	اینترنت

خود باوری (فتحی و الماسی، ۱۳۹۶)، اضطراب های اجتماعی و سازگاری های اجتماعی نیز می پردازند (پتراکوفسچی^۱، ۲۰۱۲؛ دمچ و سلر^۲، ۲۰۱۱).

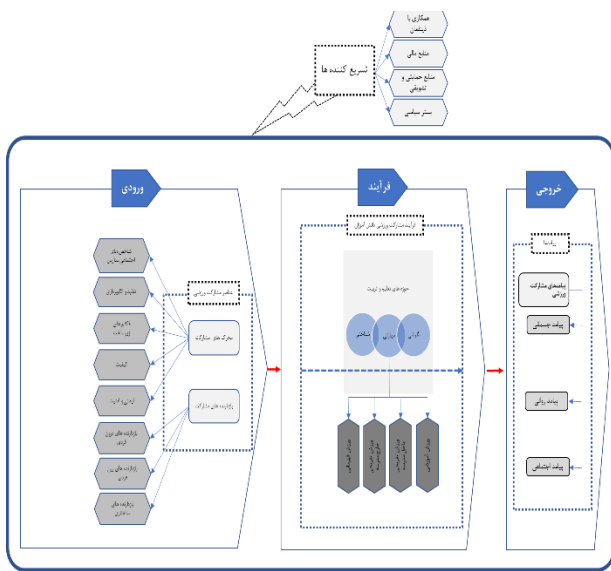
مفهوم پردازی به تحلیل، شناخت و موشکافی چگونگی مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های ورزشی و تعیین عناصر تعیین کننده چگونگی مشارکت اشاره دارد که اهمیت پرداختن به این موضوع را بیشتر نموده است اما به نظر می رسد در داخل کشور با وجود افزایش جمعیت دانش آموزی، مطالعات پژوهشی بسیار اندک بوده و نیاز است مطالعات علمی و کاربردی بیشتری صورت پذیرد. پژوهش های فوق و تجربیات پژوهشگر به عنوان معلم تربیت بدنی، بر آن شد که به مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان ایرانی، برگرفته از ادبیات روز دنیا در حوزه فوق برنامه های دانش آموزی و بومی متناسب با کشور پرداخته شود و موجب بستری مناسب برای مسئولین، فعالین و پژوهشگران در شناخت و تصمیم گیری بهتر در حوزه مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس گردد.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از جمله تحقیقات بنیادی از نوع کیفی با روش نظریه داده بنیاد و رویکرد ساخت گرایانه چارمز (چارمز^۳، ۱۹۹۰) می باشد، در انتخاب جامعه آماری جهت مصاحبه های عمیق سعی گردید تا از مدیران ارشد تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش، معاونین و کارشناسان تربیت بدنی ادارات کل آموزش و پرورش استان ها، معلمان تربیت بدنی فعال در فوق برنامه ها، اولیای دانش آموزان و خود دانش آموزان استفاده گردد. جهت نمونه گیری برای انجام مصاحبه های عمیق از روش نمونه گیری هدفمند و تکنیک نمونه گیری گلوله

1. Petracovschia
2. Dimech&Seiler
3. Charmaz
4. Interview-Management
5. Interview-Expert

6. Interview-Teacher
7. Interview-Parent
8. Interview-Student
9. Document
10. Clip

شکل ۱. مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس

تشریح اجزای مدل:

الف) عناصر مشارکت ورزشی: شامل افرادی که می توانند در فوق برنامه های مدارس حضور داشته باشند و عوامل اثر گذار بر این افراد. در این پژوهش عناصر مشارکت ورزشی کلیه دانش آموزان، آموزش دهندگان و عوامل تاثیر گذار بر آن ها از جمله محرک ها و بازدارنده ها می باشد. که چون مدل مربوط به دانش آموزان می باشد عنصر دانش آموز و آموزش دهنده در شکل قرار ندارد ولی تعریف عملیاتی آن بیان شده است.

۱) دانش آموزان: کلیه افرادی که در مدارس اشتغال به تحصیل دارند.

۲) آموزش دهندگان: کلیه افرادی که در فوق برنامه های ورزشی به تعلیم دانش آموزان می پردازند.

۳) محرک ها: محرک های مشارکت شامل عواملی می شود که بر روی دانش آموز و آموزش دهنده جهت حضور در فوق برنامه ورزشی تاثیر گذار است.

مصاحبه ها تا زمان اشباع نظری که محقق پس از آن با کد های تکراری مواجه می شود، ادامه یافت به گونه ای که در مصاحبه ۱۱ با گروه های کانونی (دانش آموزان و اولیا) و مصاحبه ۲۱ با مدیران ارشد، معاونین، کارشناسان و معلمان تربیت بدنی به اشباع نظری رسید. بعد از رسیدن به اشباع نظری از طریق تجزیه و تحلیل داده های برآمده از منابع مختلف، کدگذاری اولیه یا باز با ۲۷۸ نکته کلیدی از حدود ۷۰۰ جمله پیاده سازی شده در قالب ۱۱۸ کد اولیه، ۳۴ مفهوم و ۱۱ مقوله، کدگذاری متمرکز با ۴ کد و کدگذاری نظری بر اساس رویکرد ساخت گرا چارمز انجام گرفت و گویه های مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس شناسایی و نهایتاً به مفهوم پردازی هر یک از آن ها پرداخته شد.

در این پژوهش، از روش "بررسی توسط اعضا" (مصاحبه شونده) برای تأیید روایی و روش پایایی بازآزمون برای محاسبه پایایی کدگذاری های انجام شده، استفاده گردید.

یافته های پژوهش

در این پژوهش، مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس مبتنی بر رویکرد (ورودی-فرآیند-خروجی) طراحی شد (شکل ۱). منطق و خردمابه مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان را می توان با مدل ورودی، فرآیند و خروجی شرح داد همچنین در مدل بازدارنده های مشارکت ورزشی جکسون و کرافورد (۱۹۹۱) نیز سطوح مختلفی برای موانع مشارکت در نظر گرفته شده است که در این مطالعه سعی شد با در نظر گرفتن این سطوح، به بررسی عوامل بازدارنده جهت مشارکت ورزشی پرداخته شود (جکسون^۱ و همکاران، ۱۹۹۱). در شکل (۱) مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس ایران به شکل شماتیک ارائه شده است.

در زمینه های ایمنی، بهداشت، سلامت، تغذیه و رشته های ورزشی می بایست وجود داشته باشد که آموزش دهنده آن ها را ارائه می دهد و دانش آموزان آن را دریافت می کنند.

۲،۳. مرحله مهارتی، با توجه به مدل انواع مشارکت ورزشی مول(۲۰۰۵)، در این پژوهش چهار بخش ورزش آموزشی، تفریحی داخل مدرسه، تفریحی خارج از مدرسه و قهرمانی وجود دارد که دانش آموز بر اساس انتخاب خود در یکی از این حوزه ها در فوق برنامه شرکت می کند همچنین آموزش دهندگان به ارائه این بخش ها در فوق برنامه می پردازند. لازم به ذکر است که در مدل مول، ورزش حرفه ای نیز وجود دارد ولی بدلیل این که در مدارس ورزش حرفه ای دنبال نمی شود و تا مرحله قهرمانی به رشد و پرورش دانش آموزان گماشته می شود این مرحله در این پژوهش حذف شده است.

۳،۳. مرحله نگرشی می بایست به گونه ای باشد آموزش دهنده توان خود را در جهت ایجاد علاقه و انگیزه و ترغیب دانش آموز به ورزش به کار برد و همچنین دانش آموزان حس انگیزه، علاقه و شادی را دریافت می کنند.

۴) مشارکت ورزشی دانش آموزان: خروجی مراحل ورودی و پردازش فرآیند مشارکت ورزشی دانش آموزان شامل انتقال دهنده ها(آموزش دهندگانی که در فوق برنامه شرکت دارند)، دریافت کننده ها(دانش آموزانی که در فوق برنامه شرکت دارند) و حوزه های تعلیم و تربیت، نهایتاً منجر به مشارکت ورزشی دانش آموزان می شود.

ج) پیامد های مشارکت ورزشی: با توجه به مشارکت ورزشی دانش آموزان، پیامدهای سلامت جسمانی، سلامت روانی، سلامت اجتماعی، بهبود کیفیت زندگی، ایجاد ابزار فرهنگی، جبران کمبود ساعت درس تربیت بدنی و افزایش سرمایه اجتماعی می تواند برای دانش آموزان و خانواده ای آن ها ایجاد نماید.

د) تسریع کننده های مشارکت ورزشی: تسریع کننده ها یا کاتالیزورها بدلیل نقش سرعت بخشیدن می توانند در ورودی، فرآیند و خروجی اعمال شود و مشارکت ورزشی دانش آموزان با روند بهتری انجام گردد. در این پژوهش همکاری با ذینفعان،

۴) بازدارنده ها: بازدارنده های مشارکت با توجه به نظریه بازدارنده های مشارکت جکسون و کرافورد، در این پژوهش به سه دسته درون فردی، بین فردی و ساختاری تقسیم شده اند که هر کدام می توانند بر روی دانش آموز و آموزش دهنده تاثیر گذار باشد.

ب) فرآیند مشارکت ورزشی دانش آموزان: شامل ارتباط دو سویه دانش آموزان و آموزش دهنده در مراحل ورودی، پردازش و خروجی مرحله فرآیند می باشد. هر یک از گروه های دانش آموزان و آموزش دهندگان در مسیرهای جدا در مرحله ورودی وارد کلاس فوق برنامه ورزشی شده اند و در مرحله پردازش، آموزش دهنده تمام حوزه های تعلیم و تربیت از جمله

شناختی، مهارتی و نگرشی را به نحو مطلوب به دانش آموز انتقال می دهد و دانش آموز نیز دریافت می نماید که در این حالت آموزش دهنده به عنوان انتقال دهنده و دانش آموز به عنوان دریافت کننده دانش از آموزش دهنده، ارتباط دو سویه ای را ایجاد می کنند که باعث خروجی مشارکت ورزشی دانش آموزان می گردد.

۱) انتقال دهنده: آموزش دهنده ای که در فوق برنامه شرکت کند به عنوان انتقال دهنده اطلاعات و دانش در حوزه های تعلیم و تربیت از جمله شناختی، مهارتی و نگرشی به دانش آموز می باشد.

۲) دریافت کننده: دانش آموزانی که در فوق برنامه شرکت کنند به عنوان دریافت کننده اطلاعات و دانش حوزه های تعلیم و تربیت از جمله مرحله شناختی، مهارتی و نگرشی از آموزش دهنده می باشند

۳) حوزه های تعلیم و تربیت: حوزه های تعلیم و تربیت به سه مرحله شناختی، مهارتی و نگرشی تقسیم شده است که این حوزه ها در هم تنیده شده و قابل جدا شدن نیستند. به این معنا که آموزش دهنده ممکن است همزمان هر سه حوزه را به دانش آموز انتقال دهد.

۱،۳. مرحله شناختی، در این پژوهش به چهار دسته تقسیم شده است: شناخت و آگاهی به اولیا، شناخت و آگاهی به دانش آموزان، شناخت و آگاهی از مدرسه و شناخت و آگاهی آموزش دهنده که

۳) بستر سیاسی: ایجاد فضای ارزش مداری و بدون تبعیض می تواند بر روی آموزش دهندگان تاثیر به سزایی داشته باشد و این امر بدلیل ارتباط نزدیک آموزش دهنده و دانش آموزان می تواند بر روی مشارکت ورزشی دانش آموزان نیز تاثیر گذار باشد.

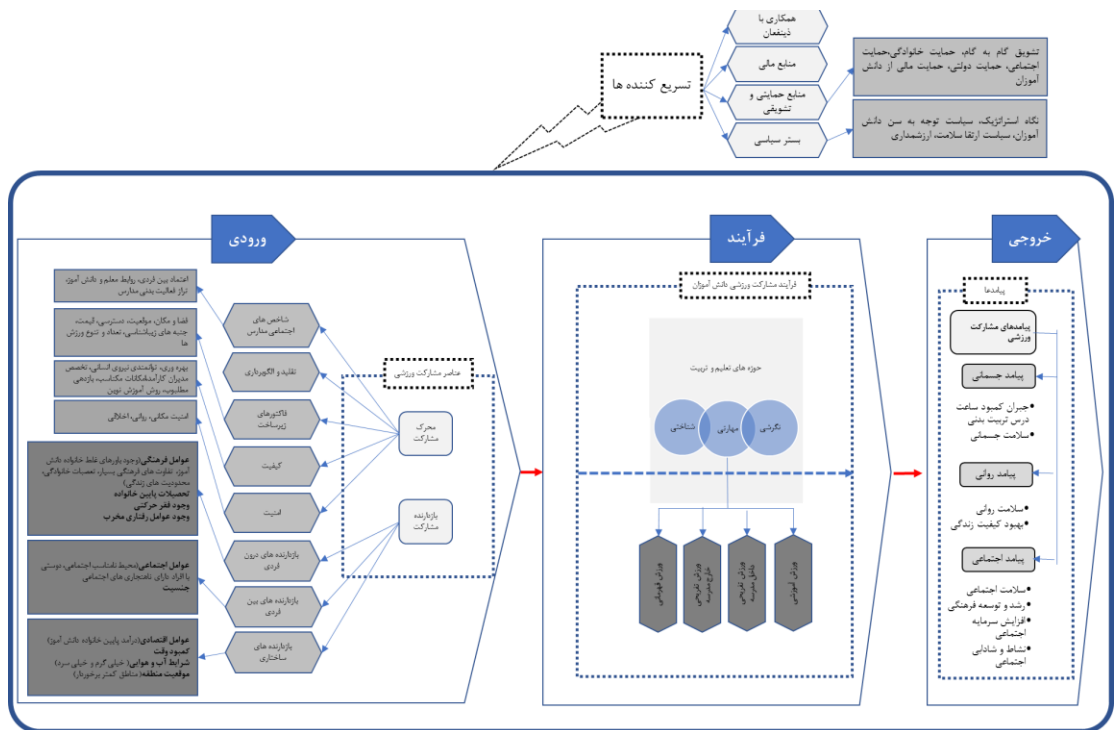
۴) منابع مالی: فراهم نمودن بستر مناسب جهت فعالیت ورزشی فوق برنامه و حمایت های مالی می تواند به سرعت مشارکت ورزشی دانش آموزان بیفزاید.

در شکل ۲ نمای کلی با جزئیات دقیق آن بیان شده است.

منابع مالی، منابع حمایتی و تشویقی و بستر سیاسی به عنوان تسریع کننده در نظر گرفته شده است.

۱) همکاری با ذینفعان: هر گونه همکاری و مشارکت و ارتباط با مراکز، ارگان های دولتی و خصوصی که دانش آموزان منبع اصلی سرمایه های آن ها محسوب می شوند و بهره مندی از خدمات آن ها

۲) منابع حمایتی و تشویقی: منابع حمایتی از جمله خانواده، دوستان، مدرسه و دولت می تواند در هر مرحله مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه به عنوان انگیزاننده به مشارکت بیشتر دانش آموزان سرعت بخشد.

شکل ۲. طرح تفصیلی مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه مدارس

در فوق برنامه تاثیر گذار است و می بایست بر روی محرک هایی چون شاخص های اجتماعی مدارس (پکینز، ۲۰۰۸)، تقلید و الگوبرداری، فاکتورهای زیرساخت مناسب (لیم و همکاران، ۲۰۱۱)، امنیت، کیفیت خدمات تمرکز ویژه ای نمود و دیگری بازدارنده هستند، عنصری که بدلیل گستردگی در سه سطح درون فردی، بین فردی و ساختاری قرار گرفت. سطح درون فردی شامل ۱. محدودیت های زندگی، ۲. تحصیلات کم خانواده، ۳. عوامل رفتاری مخرب،

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش مفهوم پردازی مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس ایران می باشد. نتیجه ی گروه بندی کدها، چهار مولفه ی اصلی و یازده زیر مولفه برای مشارکت ورزشی دانش آموزان در فوق برنامه های مدارس ایران را نشان داد. عناصر مشارکت در این تحقیق، یکی محرک ها هستند که هم بر دانش آموزان و هم بر آموزش دهندگان جهت ایجاد رغبت و تمایل برای شرکت

تفریحی خارج مدرسه و قهرمانی وجود دارد که آموزش دهنده به آموزش آن‌ها می‌پردازد و دریافت‌کننده بر حسب انتخاب خود وارد یکی از این ورزش‌ها در فوق برنامه می‌شود و از آن استفاده می‌کند. این چهار ورزش برگرفته از مدل مول می‌باشد لازم به ذکر است که در مدل مول، ورزش حرفه‌ای نیز وجود دارد ولی بدلیل این که در مدارس ورزش حرفه‌ای دنبال نمی‌شود و تا مرحله قهرمانی به رشد و پرورش دانش‌آموزان گماشته می‌شود این مرحله در این پژوهش حذف شده است. در بخش نگرشی نیز ایجاد علاقه به ورزش (هندریکسون، ۲۰۱۸)، ایجاد انگیزه، استفاده از معلمان محبوب، ترغیب دانش‌آموزان از مهمترین برنامه‌هایی است که آموزش دهنده باید به آن‌ها توجه نماید و دریافت‌کننده نیز به دریافت هر یک از این اهداف می‌پردازد. در نهایت پیامدهای مشارکت ورزشی دانش‌آموزان که خروجی فرآیند مشارکت ورزشی می‌باشد. زمانی که پیامدهای مثبت مشارکت ورزشی دانش‌آموزان از جمله پیامدهای جسمانی، پیامدهای روانی (پتراکوفسچی، ۲۰۱۲؛ دمچ و سلر، ۲۰۱۱)، پیامدهای اجتماعی (دمچ و سلر، ۲۰۱۱؛ ژو و کاپلانیدو، ۲۰۱۷) آشکار گردد می‌توان اشاره به ایجاد محیطی مثبت و قرار گرفتن دانش‌آموز در چنین محیطی نمود و سلامت دانش‌آموز و جامعه را تضمین نمود که این پیامدها با نتایج پژوهش‌های محققان (کوری و همکاران، ۲۰۰۹؛ میرز و همکاران، ۲۰۰۴؛ آدامز و همکاران، ۲۰۰۸؛ پکینز، ۲۰۰۸؛ پتراکوفسچی و همکاران، ۲۰۱۲) همخوانی دارد. در حین مرحله ورودی، فرآیند و خروجی، تسریع‌کننده‌های مختلفی می‌توانند به دانش‌آموز و آموزش دهنده وارد شوند و بر میزان مشارکت بیفزایند و حتی به دلیل ارتباط دو سویه‌ای که بین معلم و دانش‌آموز وجود دارد می‌تواند با وارد شدن بر یکی از این طرفین بر دیگری نیز تاثیر گذارد. منابع مالی، منابع حمایتی و تشویقی (اگانزا و همکاران، ۲۰۱۸؛ پرسیک و همکاران، ۲۰۱۶)، بستر سیاسی و همکاری با ذینفعان از جمله تسریع‌کننده‌ها می‌باشند که هر کدام به طور جداگانه با تاثیر بر دانش‌آموز یا آموزش دهنده به تنهایی می‌تواند بر مشارکت ورزشی دانش‌آموزان در فوق برنامه مدارس ایران بیفزاید.

۴. عدم نهادینگی ورزش در فرهنگ و ساختار فکر افراد (اریک و جولی، ۲۰۲۰؛ ژو و کاپلانیدو، ۲۰۱۷؛ پاملا و همکاران، ۲۰۱۳؛ فتحی و الماسی، ۱۳۹۶)، ۵. باورهای غلط، ۶. فقر حرکتی، سطح بین فردی شامل ۱. محیط نامناسب اجتماعی (لی لوک، ۲۰۱۰)، ۲. دوستان نامناسب، ۳. جنسیت (روسیسکی و همکاران، ۲۰۱۱؛ دمچ و سلر، ۲۰۱۱) و سطح دیگر ساختاری می‌باشد که شامل ۱. وضعیت اقتصادی نامناسب دولت و جامعه، ۲. کمبود وقت، ۳. درآمد پایین خانواده (لی لوک، ۲۰۱۰)، ۴. شرایط آب و هوایی خیلی گرم و خیلی سرد (دمچ و سلر، ۲۰۱۱)، ۵. مناطق کمتر برخوردار (دمچ و سلر، ۲۰۱۱) است و بر کاهش این بازدارنده‌ها جهت مشارکت ورزشی باید برنامه ریزی نمود که با یافته‌های مدل پاملا و همکاران (پاملا و همکاران، ۲۰۱۳) همسو می‌باشد. دانش‌آموزان زمانی که در فوق برنامه‌ها شرکت می‌کنند یعنی زمانی که وارد مرحله فرآیند می‌شوند به عنوان دریافت‌کننده هر آنچه آموزش دهنده به آن‌ها منتقل می‌کند، از فوق برنامه استفاده می‌نمایند و آموزش دهنده نقش انتقال دهنده را بر عهده دارد که بسیار باید در انتقال دقت عمل داشته باشند زیرا نه تنها می‌بایست از کیفیت بالای آموزش برخوردار باشد بلکه باید شخص دانش‌آموز را به عنوان یک عنصر کلیدی بسیار مورد توجه قرار دهد تا دانش‌آموز علاوه بر مشارکت به استمرار مشارکت ورزشی نیز مبادرت نماید. بنابراین حوزه‌های تعلیم و تربیت که کامل‌ترین بخش آموزش دانش‌آموز می‌باشد بسیار نقش پررنگی در فوق برنامه‌ها و مخصوصاً برای آموزش دهنده دارد. در حوزه‌های تعلیم و تربیت که شامل بخش شناختی، مهارتی و نگرشی باشد، آموزش دهنده در بخش شناختی به شناخت و آگاهی به دانش‌آموز که مربوط به کلیه اطلاعات در زمینه ایمنی، امنیت، بهداشت، زیبایی و مهارت‌های ورزشی (براجادو، ۲۰۱۷) و در شناخت از مدرسه به استاندارد سازی، کیفیت، فضاهای در دسترس و مطلوبیت تجهیزات در مدرسه می‌پردازد. در شناخت به اولیا به گزارش از عملکرد و فعالیت دانش‌آموزان در ابتدا و در طول کلاس‌های فوق برنامه و در شناخت برای خود نیز به رعایت و توجه اصول تمرین، نیازسنجی دانش‌آموزان، تفاوت‌های فردی، سن، بلوغ، نظارت و پوشش بیمه‌ای دانش‌آموزان می‌پردازد. در بخش مهارتی چهار ورزش آموزشی، تفریحی داخل مدرسه،

منابع

- Presented to the Faculty of Miami University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Education Department of Educational Leadership. 1-60.
- Hendrickson, B. (2018). Intercultural connectors: Explaining the influence of extracurricular activities and tutor programs on international student friendship network development. *International Journal of Intercultural Relations*, 63:1-16.
- Jackson, E., Crawford, D; Godbey,G.(1993). Negotiation of leisure constraints/Leisure Sciences.,15, 1-12.
- Lee Lok, J. (2010). The effects of socio-economic status on physical activity participation in Hong Kong adolescents: a social ecological approach. *Scandinavian Journal of Medicine & Science Sport*, 3(20): 368-383.
- Lim, S., Warner, Y., Dixon, S., Berg, M., Kim, B. (2011). Sport participation across national contexts: A multilevel investigation of individual and systemic influences on adult sport participation. *Journal of European Sport Management Quarterly*, 11(3): 197-224.
- Meyers, J., Gilman, R., Peres, L. (2004). Structured Extracurricular Activities among Adolescents. *Psychology in the School Journal*, 1(41):31-41.
- Ortega, F., Ruiz, J., Castillo, M., Sjörström, M. (2008). Physical fitness in childhood and adolescence: a powerful marker of health. *International Journal of Obesity*, 32:1-11.
- Pamela, W., Kirstin, H., Christoph, B. (2013). Analyzing the impact of sport infrastructure on sport participation using geo-coded data evidence from multi-level models neighbourhoods. *Journal of Sport Management Review*, 16(1): 54-7.
- Petracovschia, S., Runcanb, P., Neniuc, R., Clitand, G. (2012). The social integration of children with weight issues using the curricular and extracurricular physical education activities. *Social and Behavioral Sciences*, 46:2872-2876.
- Pkins, S. (2008). *Non-School Curriculum Supporting Positive Development Through Structured Activities*. PA: sage Publication.
- Prins, R. G., Mohnen, S. M., van Lenthe, F. J., Brug, J., Oenema, A. (2012). Are neighbourhood social capital and availability of sports facilities related to sports participation among Dutch adolescents?. *International Journal of Behavioral Nutrition*, 24:113-128.
- امام جمعه، م، احمدی، غ، تیمورنیا، م. (۱۳۹۲). بررسی تطبیقی فعالیت های فوق برنامه دوره ابتدایی ایران با کشورهای آمریکا، انگلستان و مالزی. *مجله پژوهش های برنامه درسی، انجمن مطالعات برنامه درسی ایران، ۱۳(۱)، ۶۵-۱۷*.
- فتحی، ع. الماسی، پ. (۱۳۹۶). تحلیل موانع مشارکت دانش آموزان دختر مقطع متوسطه در فعالیت های فوق برنامه ورزشی، سومین همایش ملی علوم ورزشی و تربیت بدنی ایران، تهران، انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین.
- نور، آذر. (۱۳۸۶). بررسی تطبیقی چگونگی اوقات فراغت جوانان ایرانی با کشورهای آمریکا و ژاپن. طرح پژوهشی. سازمان ملی جوانان.
- Adams, G., Natalie, M., Christine, D. (2008). *Learning to Teach A Critical Approach to Field Experiences*. New Jersey London, PA: PUBLISHERS Mahwah.
- Agansa, J., Sub, S., Etekalc, A. (2018). Peer motivational climate and character development: Testing a practitioner-developed youth sport model. *Journal of Adolescence*, 62:108-115.
- Barbero, J. A., Loaisa, A. J., Cutre, D. G., Carrillo, V. J., Zaragoza, L. L & Hernández, J. A. (2020). Physical education and school bullying: a systematic review. *Journal Of Physical Education and Sport Pedagogy*, Volume 25, Issue 1
- Brochado, A. (2017). Correlates of adults' participation in sport and frequency of sport. *Science & Sports Journal*, 32:355-363.
- Charmaz, C. (1990). *Discovering Chronic Illness: Using Grounded Theory*. *Social Science and Medicine*, 30(11):1161- 1172.
- Chen, J. (2011). *International Conference on Physics Science and Technology: Physics Procedia*, 22:610-615.
- Cory, J., Blomfield, B. L., Barber, K. (2009). Australian adolescent extracurricular activity participation and self- concept. *The Journal of Human Resource and Adult Learning*, 32(3):733-739.
- Dimech, A., Seiler, R. (2011). Extra-curricular sport participation: A potential buffer against social anxiety symptoms in primary school children. *Psychology of Sport and Exercise Journal*, 12:347-354.
- Eric, T., Julie, A., Shannon, L., Christi, M. (2020). Health Empowers You: Impact of a School-Based Physical Activity Program in Elementary School Students, Georgia, 2015-2016. *Journal of school health*, Volume90, Issue1, Pages 32-38.
- Froehlich, J. L. (2020). PARTICIPATION IN HIGH SCHOOL INTERSCHOLASTIC ATHLETIC PROGRAMS AS AN INTERVENTION TO INCREASE ACADEMIC SUCCESS OF STUDENTS IN POVERTY. A DISSERTATION,

- Umeh, Z., Bumpus, J., Harris, A. (2020). The impact of suspension on participation in school-based extracurricular activities and out-of-school community service. *Journal Social Science Research*. 85,10,23-54.
- Zhou, R., Kaplanidou, K. (2017). Building social capital from sport event participation: An exploration of the social impacts of participatory sport events on the community. *Sport Management Review*, 5(21):491-503.
- Pressick, E. L., Gray, M. A., Cole, R. L., Burkett, B. J. (2016). A systematic review on research into the effectiveness of group-based sport and exercise programs designed for Indigenous adults. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 9(19):726-732.
- Ruseski, J., Humphreys, B., Hallmann, K., Breuer, C. (2011). Family structure, time constraints, and sport participation. *Journal of European Review Ageing and Physical Activity*, 8(2): 57-66.

The conceptualization of student's sports participation in extracurricular activities of schools in Iran

Abstract

Today, our students most of all need an environment full of flexibility and freedom of action that extracurriculars can provide in environment. The purpose of this research was conceptualization of student's sport participation in extracurricular activities of schools in Iran. The researcher collected data through in-depth interviews using purposeful sampling and snowball sampling technique. Then, data from interviews, articles, physical education guidelines, books, and clips related to the triangulation technique through the method and data, were collected and analyzed and coded using the data-theoretic approach of Charmes. The code grouping results showed four main components and eleven sub-components at three levels of input, process and output. Based on this, it can be said that the elements of sport participation at the process stage, including students and trainers, along with stimuli and inhibitors, have the main role to play in the extracurriculars. Areas of education, including: cognitive, skill, and attitudinal, in which teachers act as transmitters and students as recipients, are crucial in the process of student participation in sports. Given the consequences of sport participation at the output stage, it can be acknowledged that over time these outputs improve student sports participation. Accelerators such as partnerships with stakeholders, political contexts, supportive and encouraging resources, and financial resources are also involved in accelerating student sports participation; this research can serve as an analytical tool for student sports participation in Iran-based school curricula. To be.

Keywords: Students, extracurriculars, schools, sport participation, conceptualization